

Brussel, 19.3.2021
COM(2021) 143 final

2018/0254 (COD)

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT

**overeenkomstig artikel 294, lid 6, van het Verdrag betreffende de werking van
de Europese Unie**

over het

**standpunt van de Raad met het oog op de aanneming van een verordening van het
Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Europees Defensiefonds**

(Voor de EER relevante tekst)

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT

overeenkomstig artikel 294, lid 6, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

over het

standpunt van de Raad met het oog op de aanneming van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Europees Defensiefonds

(Voor de EER relevante tekst)

1. CHRONOLOGISCH OVERZICHT

Indiening van het voorstel bij het Europees Parlement en de Raad (document COM(2018) 476 final – 2018/0254 COD):	13 juni 2018
Partiële algemene oriëntatie van de Raad:	19 november 2018
Trialoog 1:	16 januari 2019
Trialoog 2:	5 februari 2019
Trialoog 3:	19 februari 2019
Voortgangsverslag waarin de tijdens de derde trialoog in het Comité van permanente vertegenwoordigers bereikte gemeenschappelijke overeenstemming tot uiting komt:	27 februari 2019
Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing:	18 april 2019
Goedkeuring door de Raad van een herzien onderhandelingsmandaat:	30 september 2020
Trialoog 4:	30 november 2020
Trialoog 5 (definitief):	14 december 2020
Politiek akkoord in het Comité van permanente vertegenwoordigers:	18 december 2020
Goedkeuring van het compromisakkoord door de commissie ITRE van het Europees Parlement:	14 januari 2021
Vaststelling van het standpunt van de Raad in eerste lezing:	16 maart 2021

2. DOEL VAN HET VOORSTEL VAN DE COMMISSIE

De geopolitieke context van de Europese Unie is de voorbije tien jaar drastisch veranderd. De situatie is zowel wereldwijd als in de aangrenzende regio's instabiel en de EU wordt geconfronteerd met een complexe en veeleisende omgeving waarin nieuwe dreigingen zoals cyberaanvallen en andere hybride dreigingen in opmars zijn, terwijl ook conventionele uitdagingen de kop weer opsteken.

De Europese defensie en de Europese defensie-industrie worden geconfronteerd met aanzienlijke marktefficiënties als gevolg van een ontoereikende benutting van schaalvoordelen (versnippering van nationale markten met één enkele koper) en overlapping van de middelen op nationaal niveau. De vraag is vrijwel uitsluitend afkomstig van de lidstaten, maar op hun defensiebegrotingen is de voorbije tien jaar aanzienlijk bezuinigd, met name wat betreft onderzoek en ontwikkeling (O&O). De sector is zeer versnipperd over de nationale grenzen heen, met aanzienlijke overlappingen en daaruit voortvloeiende inefficiënties in de vorm van gemiste schaalvoordelen, zowel op economisch gebied als wat betreft kennisvergroting. Ondanks het samenspel van stijgende kosten en stagnerende of krimpende defensiebegrotingen, zijn de planning, de uitgaven aan O&O en de aankoop en het onderhoud van materieel nog steeds grotendeels een zaak van de afzonderlijke lidstaten, en blijft de onderlinge samenwerking zeer beperkt. Dit gebrek aan samenwerking tussen de lidstaten leidt tot een verdere aantasting van het vermogen van de defensie-industrie van de EU om de industriële en technologische vermogens in stand te houden die nodig zijn om de strategische autonomie van de EU te vrijwaren en in haar huidige en toekomstige defensie- en veiligheidsbehoeften te voorzien.

Het Europees Defensiefonds is bedoeld als instrument om het concurrentie- en innovatievermogen van de Europese technologische en industriële defensiebasis te ondersteunen en zo bij te dragen tot de strategische autonomie van de EU. Via het fonds wordt beoogd om samenwerkingsprogramma's tot stand te brengen die zonder een bijdrage van de EU niet verwezenlijkt zouden kunnen worden, en om door ondersteuning van onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten de nodige stimulansen te bieden teneinde samenwerking in elke fase van de industriële cyclus te bevorderen.

Met name wordt het opzetten van samenwerkingsprojecten met significante grensoverschrijdende deelname door kleine en middelgrote ondernemingen aangemoedigd. Dit zal ervoor zorgen dat het fonds toegankelijk blijft voor deelnemers uit alle lidstaten, al naar gelang hun vermogen om aan de verwezenlijking van de doelstellingen ervan te kunnen bijdragen, en ongeacht hoe groot zij zijn of waar zij in de Unie gevestigd zijn.

3. OPMERKINGEN OVER HET STANDPUNT VAN DE RAAD

Het standpunt van de Raad weerspiegelt het in de dialoog bereikte akkoord. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het voorstel van de Commissie zijn:

- *De begroting:* De financiële middelen voor de uitvoering van het programma voor de periode 2021 – 2027 bedragen 7 953 000 000 EUR in lopende prijzen. De verdeling is hetzelfde gebleven: een derde van dit bedrag is bestemd voor onderzoeksacties en twee derde voor ontwikkelingsacties.
- *Duur:* De duur van het Europees Defensiefonds wordt afgestemd op de duur van het MFK 2021-2027.
- *Bestuur:* De jaarlijkse werkprogramma's van het EDF en de toekenningsbesluiten voor zowel onderzoeks- als ontwikkelingsacties worden vastgesteld in de vorm van

uitvoeringshandelingen (dubbele comitologie) volgens de onderzoeksprocedure, waarbij de ontwerpuitvoeringshandeling niet kan worden vastgesteld als er geen advies is uitgebracht. Het fonds wordt uitgevoerd in direct beheer of — in gerechtvaardigde gevallen en bij wijze van afwijking — in indirect beheer door organen als bedoeld in artikel 62, lid 1, punt c), van het Financieel Reglement; deze afwijking geldt echter niet voor de selectie- en gunningsprocedure.

- *Subsidiabele acties:* Acties voor de ontwikkeling van autonome wapens die zonder menselijke controle over het kiezen van een doelwit of het besluit om tot actie over te gaan dodelijke aanvallen kunnen uitvoeren, komen niet in aanmerking voor steun uit het fonds, onverminderd de mogelijkheid om financiering te verstrekken voor acties voor de ontwikkeling van systemen voor vroegtijdige waarschuwing en tegenmaatregelen voor defensieve doeleinden.
- *Disruptieve technologieën:* Ten minste 4 % en maximaal 8 % van de financiële middelen wordt toegewezen aan oproepen tot het indienen van voorstellen of toekenning van financiering ter ondersteuning van disruptieve technologieën voor defensiedoeleinden, hetgeen een verhoging betekent van het oorspronkelijk door de Europese Commissie voorgestelde plafond van 5 %.
- *Eigendom van de resultaten:* Verplichte uitsluiting van resultaten die onder zeggenschap staan van of onderworpen zijn aan een beperking door een niet-geassocieerd derde land of een entiteit uit een niet-geassocieerd derde land en verplichte voorafgaande kennisgeving aan de Commissie, waardoor de discretionaire bevoegdheid van de Commissie om deze voorwaarden per geval toe te passen, wordt beperkt. Verduidelijking dat de EDF-verordening de discretionaire bevoegdheid van de lidstaten met betrekking tot het beleid inzake de uitvoer van defensiegerelateerde producten onverlet laat. Toevoeging van de verplichting om de lidstaten of geassocieerde landen royaltyvrije toegang te geven tot resultaten van onderzoeksacties die nodig zijn voor de uitvoering van gezamenlijke follow-upactiviteiten.
- *Raadpleging van de projectbeheerder:* Vervanging van een oorspronkelijk door de Europese Commissie voorgestelde kennisgevingsverplichting door een raadplegingsverplichting.
- *Regels inzake gerubriceerde informatie:* Invoering van de mogelijkheid voor de lidstaten om te beslissen over een specifiek (nationaal of intergouvernementeel) beveiligingskader voor de bescherming en verwerking van gerubriceerde informatie in verband met de actie.
- *Ethiek:* Acties die in het kader van het fonds worden uitgevoerd, moeten in overeenstemming zijn met het toepasselijke nationale, Unie- en internationale recht, alsook met de ethische beginselen die ook zijn opgenomen in het toepasselijke nationale, Unie- en internationale recht, met inbegrip van met name de internationale mensenrechten en het internationaal humanitair recht. Om het compromis te vergemakkelijken, heeft de Commissie verklaard voornemens te zijn de aanvragers en onafhankelijke deskundigen die belast zijn met ethische screenings en de beoordeling van voorstellen te voorzien van richtsnoeren over ethiek bij onderzoek en ontwikkeling op defensiegebied.
- *Dekking van indirecte kosten:* De begunstigden mogen kiezen hoe de indirecte kosten worden bepaald: als vast tarief van 25 % of op basis van de werkelijke indirecte kosten. Om het compromis te vergemakkelijken, heeft de Commissie

verklaard dat zij het beginsel van goed financieel beheer (en dus de beginselen van zuinigheid, efficiëntie en doeltreffendheid), zoals neergelegd in het Financieel Reglement, zal eerbiedigen.

- *Cumulatieve, complementaire en gecombineerde financiering:* Schrapping van de horizontale bepaling die oorspronkelijk door de Europese Commissie was voorgesteld, aangezien fondsen onder gedeeld beheer zoals structuurfondsen doorgaans gericht zijn op projecten met één begunstigde uit één lidstaat.
- *Middelen die in gedeeld beheer aan de lidstaten worden toegewezen:* De medewetgevers konden het niet eens worden over de mogelijkheid om middelen onder gedeeld beheer over te dragen aan het Europees Defensiefonds. Om tot een definitief compromis te komen, is het desbetreffende lid geschrapt.
- *Bescherming van de financiële belangen van de Unie:* Toevoeging van een overweging met een verwijzing naar het algemene conditionaliteitsregime voor de bescherming van de begroting van de Unie tegen inbreuken op de beginselen van de rechtsstaat.
- *Klimaat:* Actualisering van de verwijzing naar de algemene doelstelling voor klimaatuitgaven voor het gehele MFK (aanvankelijk 25 %) tot 30 %.
- *Cyberbeveiliging:* Schrapping van de verwijzing naar het Europees kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging (maar handhaving van de verwijzing naar de gezamenlijke mededeling over cyberbeveiliging).

De Commissie is van mening dat het bereikte akkoord de doelstellingen van het oorspronkelijke voorstel van de Commissie onverlet laat.

4. CONCLUSIE

De Commissie gaat akkoord met het standpunt van de Raad.